

U S T A W A

z dnia r.

o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 1186) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 9a;
- 2) uchyla się art. 11a–11e;
- 3) po art. 11e dodaje się art. 11f–11v w brzmieniu:

„Art. 11f. 1. Na członków Rady są wybierani przez sędziów, w wyborach bezpośrednich i w głosowaniu tajnym:

- 1) jeden sędzia Sądu Najwyższego;
- 2) dwóch sędziów sądów apelacyjnych;
- 3) trzech sędziów sądów okręgowych;
- 4) sześciu sędziów sądów rejonowych;
- 5) jeden sędzia sądu wojskowego;
- 6) jeden sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 7) jeden sędzia wojewódzkiego sądu administracyjnego.

2. Prawo kandydowania na członka Rady przysługuje sędziemu, który w dniu głosowania ma co najmniej dziesięcioletni staż na stanowisku sędziego, w tym co najmniej pięcioletni staż na aktualnie zajmowanym stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, sędziego sądu apelacyjnego, sędziego sądu okręgowego, sędziego sądu rejonowego, sędziego wojskowego sądu okręgowego, sędziego wojskowego sądu garnizonowego, sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego albo sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego.

3. Prawo wybierania członków Rady, o których mowa w ust. 1, przysługuje sędziom Sądu Najwyższego, sędziom sądów powszechnych, sędziom sądów wojskowych i sędziom sądów administracyjnych, pozostającym w dniu głosowania w stanie czynnym.

¹⁾ Niniejsza ustawa wykonuje wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21).

4. Sędzia może oddać nie więcej niż piętnaście głosów, w tym:

- 1) jeden głos na kandydata będącego sędzią Sądu Najwyższego;
- 2) dwa głosy na kandydatów będących sędziami sądu apelacyjnego, nie więcej niż jeden głos na jednego kandydata;
- 3) trzy głosy na kandydatów będących sędziami sądu okręgowego, nie więcej niż jeden głos na jednego kandydata;
- 4) sześć głosów na kandydatów będących sędziami sądu rejonowego, nie więcej niż jeden głos na jednego kandydata;
- 5) jeden głos na kandydata będącego sędzią sądu wojskowego;
- 6) jeden głos na kandydata będącego sędzią Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 7) jeden głos na kandydata będącego sędzią wojewódzkiego sądu administracyjnego.

5. W przypadku wyboru członków Rady, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 5–7, członkiem Rady zostaje kandydat, który otrzymał największą liczbę głosów spośród kandydatów będących odpowiednio sędziami Sądu Najwyższego, sędziami sądów wojskowych, sędziami Naczelnego Sądu Administracyjnego albo sędziami wojewódzkich sądów administracyjnych. W przypadku wyboru członków Rady, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4, członkami Rady zostają – w odpowiedniej liczbie – kandydaci, którzy otrzymali kolejno największą liczbę głosów spośród kandydatów będących odpowiednio sędziami sądów apelacyjnych, sędziami sądów okręgowych albo sędziami sądów rejonowych. W przypadku uzyskania przez kandydatów równej liczby głosów, członkiem Rady zostaje sędzia starszy służbą, a jeżeli staż służby kandydatów jest równy – sędzia starszy wiekiem.

6. Wspólna kadencja członków Rady, o których mowa w ust. 1, rozpoczyna się z dniem następującym po dniu ogłoszenia wyników wyborów. Członkowie Rady poprzedniej kadencji pełnią swoje funkcje do dnia rozpoczęcia wspólnej kadencji nowych członków Rady.

Art. 11g. Do terminów:

- 1) zgłaszania kandydatów na członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1,
 - 2) przeprowadzania czynności wyborczych, o których mowa w art. 11l ust. 2, 3, 5 i 8–10, art. 11p ust. 3, art. 11r ust. 2 oraz art. 11t ust. 1–3
- stosuje się odpowiednio art. 9 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365).

Art. 11h. 1. Wybory członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1, zarządza Państwowa Komisja Wyborcza, w drodze uchwały, ogłaszanej w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, nie później niż na cztery miesiące przed dniem zakończenia wspólnej kadencji członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 11t ust. 4 oraz art. 11u ust. 4.

2. W uchwale, o której mowa w ust. 1, określa się:

- 1) dzień wyborów, przypadający nie później niż na miesiąc przed dniem zakończenia wspólnej kadencji członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1, albo wyznaczony zgodnie z art. 11t ust. 4 albo art. 11u ust. 4;
- 2) liczbę wybieranych członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1;
- 3) termin zgłaszania kandydatów na członków Rady, będący dniem przypadającym nie wcześniej niż na dwadzieścia jeden dni od dnia podjęcia uchwały i nie później niż na dwa miesiące przed dniem wyborów;
- 4) terminy przeprowadzenia czynności wyborczych;
- 5) tryb przekazywania Państwowej Komisji Wyborczej przez komisję skrutacyjną dokumentów, o których mowa w art. 11q ust. 18;
- 6) wzór zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz wzór wykazu sędziów popierających zgłoszenie kandydata na członka Rady przez grupę, o której mowa w art. 11j ust. 1;
- 7) wzór karty do głosowania oraz wzór protokołu głosowania.

Art. 11i. 1. Wybory członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1, przeprowadza Państwowa Komisja Wyborcza.

2. Z czynności związanych z przeprowadzeniem wyborów jest wyłączony członek Państwowej Komisji Wyborczej, który kandyduje na członka Rady.

Art. 11j. 1. Prawo zgłoszenia kandydata na członka Rady, o którym mowa w art. 11f ust. 1, ma grupa:

- 1) dziesięciu sędziów – w przypadku kandydata będącego sędzią, o którym mowa w art. 11f ust. 1 pkt 1, 2 lub 5–7;
- 2) dwudziestu pięciu sędziów – w przypadku kandydata będącego sędzią sądu okręgowego;
- 3) czterdziestu sędziów – w przypadku kandydata będącego sędzią sądu rejonowego.

2. Prawo zgłoszenia kandydata na członka Rady, o którym mowa w art. 11f ust. 1, mają również:

- 1) Naczelna Rada Adwokacka;
- 2) Krajowa Rada Radców Prawnych;
- 3) Krajowa Rada Notarialna.

3. Grupy, o których mowa w ust. 1, oraz podmioty, o których mowa w ust. 2, mogą zgłosić tylko jednego kandydata na członka Rady.

4. Prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady nie przysługuje sędziom w stanie spoczynku.

Art. 11k. 1. Kandydatów na członków Rady zgłasza się na piśmie Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie wskazanym w uchwale, o której mowa w art. 11h ust. 1.

2. Zgłoszenie kandydata na członka Rady zawiera imiona i nazwisko kandydata, datę urodzenia, numer PESEL, stanowisko i miejsce służbowe, okresy pełnienia służby na poszczególnych stanowiskach sędziowskich, funkcje pełnione w sądownictwie i okresy ich pełnienia.

3. Do zgłoszenia kandydata na członka Rady dołącza się zgodę sędziego na kandydowanie na członka Rady.

4. Do zgłoszenia kandydata na członka Rady przez grupę, o której mowa w art. 11j ust. 1, dołącza się wykaz sędziów popierających to zgłoszenie, obejmujący ich imiona, nazwiska, numery PESEL, stanowiska i miejsca służbowe oraz własnoręcznie złożone podpisy wraz z datą złożenia podpisu. Sędzia może poprzeć zgłoszenie tylko jednego kandydata i nie może poprzeć swojej własnej kandydatury. Wycofanie udzielonego poparcia nie rodzi skutków prawnych.

5. Wykaz sędziów popierających zgłoszenie kandydata na członka Rady przez grupę, o której mowa w art. 11j ust. 1, musi zawierać na każdej stronie adnotację: „Udzielam poparcia zgłoszeniu sędziego (nazwa sądu będącego miejscem służbowym sędziego) (imiona i nazwisko sędziego) jako kandydata na członka Krajowej Rady Sądownictwa w wyborach zarządzonych na (dzień, miesiąc, rok).”.

6. Zgłoszenia kandydata na członka Rady przez grupę, o której mowa w art. 11j ust. 1, dokonuje na piśmie pełnomocnik, którym jest osoba wskazana przez kandydata na członka Rady spośród osób znajdujących się w wykazie sędziów popierających jego zgłoszenie. Dokument pełnomocnictwa udzielonego przez kandydata na członka Rady dołącza się do zgłoszenia kandydata na członka Rady.

7. W przypadku zgłoszenia przez grupę, o której mowa w art. 11j ust. 1, lub podmiot, o którym mowa w art. 11j ust. 2, więcej niż jednego kandydata na członka Rady, uwzględnia się to zgłoszenie, które Państwowa Komisja Wyborcza otrzymała wcześniej, chyba że kandydat, którego zgłoszenie było wcześniejsze, wycofał zgodę na kandydowanie na członka Rady, utracił prawo wybieralności lub zmarł.

8. W przypadku poparcia przez sędziego zgłoszenia więcej niż jednego kandydata, uwzględnia się poparcie udzielone temu zgłoszeniu, które Państwowa Komisja Wyborcza otrzymała wcześniej, chyba że kandydat, którego zgłoszenie było wcześniejsze, wycofał zgodę na kandydowanie na członka Rady, utracił prawo wybieralności lub zmarł.

Art. 111. 1. Państwowa Komisja Wyborcza weryfikuje prawidłowość zgłoszeń kandydatów na członków Rady.

2. Państwowa Komisja Wyborcza, w terminie trzech dni od dnia otrzymania zgłoszenia kandydata na członka Rady, występuje do Ministra Sprawiedliwości, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego – w zakresie odpowiednio sędziów sądów powszechnych i sędziów sądów wojskowych, sędziów Sądu Najwyższego oraz sędziów sądów administracyjnych – z pismem zawierającym prośbę o przedstawienie informacji dotyczących:

- 1) posiadania przez kandydata statusu sędziego mającego prawo kandydowania na członka Rady;
- 2) posiadania przez osoby popierające zgłoszenie kandydata na członka Rady przez grupę, o której mowa w art. 11j ust. 1, statusu sędziego mającego prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady.

3. Minister Sprawiedliwości, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego oraz Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego przedstawiają Państwowej Komisji Wyborczej informacje w zakresie wskazanym w ust. 2 w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania pisma Państwowej Komisji Wyborczej.

4. Jeżeli Państwowa Komisja Wyborcza stwierdzi, że kandydat na członka Rady nie posiada statusu sędziego mającego prawo kandydowania na członka Rady, odmawia przyjęcia jego zgłoszenia.

5. Jeżeli Państwowa Komisja Wyborcza stwierdzi, że zgłoszenie kandydata na członka Rady nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania wymagań w zakresie innym niż określony w ust. 4, w szczególności jeżeli do tego zgłoszenia nie dołączono zgody sędziego na kandydowanie na członka Rady, dokumentu

pełnomocnictwa lub wykazu sędziów popierających zgłoszenie kandydata na członka Rady przez grupę, o której mowa w art. 11j ust. 1, lub liczba prawidłowo złożonych podpisów przez sędziów popierających zgłoszenie kandydata na członka Rady przez grupę, o której mowa w art. 11j ust. 1, jest mniejsza niż wymagana, wzywa niezwłocznie pełnomocnika albo podmiot, o którym mowa w art. 11j ust. 2, do uzupełnienia lub poprawienia tego zgłoszenia, o ile nie upłynął termin zgłaszania kandydatów. Uzupełnienie lub poprawienie zgłoszenia kandydata na członka Rady jest możliwe do upływu terminu zgłaszania kandydatów.

6. Państwowa Komisja Wyborcza odmawia przyjęcia zgłoszenia kandydata na członka Rady, jeżeli do upływu terminu zgłaszania kandydatów zgłoszenia kandydata na członka Rady nie uzupełniono lub nie poprawiono.

7. Wezwanie, o którym mowa w ust. 5, oraz uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej odmawiającą przyjęcia zgłoszenia kandydata na członka Rady wraz z uzasadnieniem niezwłocznie podaje się do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Państwowej Komisji Wyborczej oraz doręcza się pełnomocnikowi albo podmiotowi, o którym mowa w art. 11j ust. 2.

8. Uchwała Państwowej Komisji Wyborczej odmawiająca przyjęcia zgłoszenia kandydata na członka Rady może być zaskarżona przez pełnomocnika albo podmiot, o którym mowa w art. 11j ust. 2, do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie trzech dni od dnia podania uchwały do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Państwowej Komisji Wyborczej. Skargę wnosi się za pośrednictwem Państwowej Komisji Wyborczej.

9. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje skargę na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów nie później niż w terminie trzech dni od dnia jej wpływu. W wyniku rozpoznania skargi Naczelny Sąd Administracyjny zaskarżoną uchwałę zmienia albo utrzymuje w mocy. Orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego doręcza się niezwłocznie pełnomocnikowi albo podmiotowi, o którym mowa w art. 11j ust. 2, oraz Państwowej Komisji Wyborczej, która podaje je do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej. Od orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego nie przysługuje środek prawny.

10. W zakresie nieuregulowanym do postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935 i 1685

oraz Dz. U. z 2025 r. poz. 769) dotyczące spraw ze skarg, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 1 tej ustawy, z wyłączeniem art. 243–262, z tym, że termin, o którym mowa w art. 193 tej ustawy, wynosi trzy dni.

Art. 11m. Państwowa Komisja Wyborcza, niezwłocznie po upływie terminu zgłaszania kandydatów na członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1, a w razie podjęcia uchwały odmawiającej przyjęcia zgłoszenia kandydata – po upływie terminu, o którym mowa w art. 11l ust. 8, w przypadku, gdy w tym terminie nie wniesiono skargi, albo po wydaniu ostatniego orzeczenia, o którym mowa w art. 11l ust. 9, ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej, odrębnie dla każdej kategorii, o której mowa w art. 11f ust. 1:

- 1) listę kandydatów na członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1 – według kolejności alfabetycznej ich nazwisk,
 - 2) zgłoszenia kandydatów na członków Rady oraz wykazy sędziów popierających zgłoszenia kandydatów na członków Rady przez grupę, o której mowa w art. 11j ust. 1 – według kolejności otrzymania tych zgłoszeń
- w zakresie obejmującym ich imiona, nazwiska, stanowiska i miejsca służbowe.

Art. 11n. 1. Prezesi sądów, o których mowa w art. 11f ust. 1 pkt 2–7, oraz Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego:

- 1) informują Państwową Komisję Wyborczą o liczbie sędziów danego sądu aktualnej na dzień przekazania informacji, nie później niż na trzydzieści dni przed dniem wyborów;
- 2) po ogłoszeniu listy kandydatów na członków Rady, powołują komisję skrutacyjną składającą się przynajmniej z trzech sędziów danego sądu, w tym przewodniczącego, niebędących kandydatami na członków Rady;
- 3) zapewniają środki organizacyjne i techniczne niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia głosowania w sądzie.

2. Na wniosek właściwych prezesów sądów Państwowa Komisja Wyborcza może utworzyć jedną komisję skrutacyjną dla więcej niż jednego z sądów, o których mowa w art. 11f ust. 1 pkt 2–5 i 7.

Art. 11o. 1. Państwowa Komisja Wyborcza zarządza:

- 1) wydrukowanie kart do głosowania w liczbie uwzględniającej liczbę sędziów poszczególnych sądów i zapewniającej prawidłowe przeprowadzenie głosowania;

2) dostarczenie kart do głosowania do właściwych sądów, w liczbie i terminie umożliwiających prawidłowe przeprowadzenie głosowania.

2. Na karcie do głosowania umieszcza się, odrębnie dla każdej kategorii, o której mowa w art. 11f ust. 1, w porządku alfabetycznym nazwiska i imiona kandydatów na członków Rady, z podaniem stanowiska i miejsca służbowego każdego z nich.

Art. 11p. 1. Państwowa Komisja Wyborcza organizuje nie później niż na siedem dni przed dniem wyborów wysłuchanie publiczne kandydatów na członków Rady, obejmujące ich wystąpienie i możliwość zadawania pytań przez uczestników wysłuchania.

2. Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie po ogłoszeniu listy kandydatów na członków Rady informuje w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej o możliwości zgłoszenia udziału w wysłuchaniu publicznym kandydatów na członków Rady oraz terminie składania zgłoszeń, przypadającym nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed dniem wyborów.

3. Udział w wysłuchaniu publicznym kandydatów na członków Rady może zgłosić osoba fizyczna. Zgłoszenie składa się Państwowej Komisji Wyborczej w terminie określonym w ust. 2.

4. Zgłoszenie udziału w wysłuchaniu publicznym kandydatów na członków Rady zawiera imiona i nazwisko oraz adres zamieszkania uczestnika wysłuchania, a także wskazanie kandydatów, którym uczestnik chciałby zadać pytania, i liczbę tych pytań.

5. Zgłoszenie udziału w wysłuchaniu publicznym kandydatów na członków Rady, które nie odpowiada warunkom określonym w ust. 3 lub 4, pozostawia się bez rozpoznania.

6. Formę i porządek wysłuchania publicznego określa uchwała Państwowej Komisji Wyborczej.

7. Z przyczyn organizacyjnych Państwowa Komisja Wyborcza może ograniczyć liczbę uczestników wysłuchania publicznego lub liczbę pytań zadawanych przez uczestnika poszczególnym kandydatom na członków Rady. Ograniczenia tego dokonuje się w oparciu o obiektywne kryteria zastosowane wobec wszystkich osób, które zgłosiły udział w wysłuchaniu. Ustalenia listy osób dopuszczonych do udziału w wysłuchaniu publicznym można dokonać w szczególności w oparciu o kolejność zgłoszeń lub określenie maksymalnej liczby pytań zadawanych jednemu kandydatowi na członka

Rady. Zastosowane kryteria nie mogą prowadzić do zupełnego wyłączenia możliwości zadania pytań określonemu kandydatowi na członka Rady.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, listę osób dopuszczonych do udziału w wysłuchaniu publicznym, zawierającą ich imiona i nazwiska oraz miejsca zamieszkania, udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Państwowej Komisji Wyborczej nie później niż na dwa dni przed dniem wysłuchania publicznego. Wraz z listą udostępnia się informację o kryteriach zastosowanych w celu ograniczenia liczby uczestników wysłuchania publicznego.

9. Wysłuchanie publiczne prowadzi Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej lub upoważniona przez niego osoba. Prowadzący wysłuchanie ustala kolejność oraz czas wystąpień kandydatów na członków Rady i uczestników wysłuchania.

10. Wysłuchanie publiczne jest transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, a jego nagranie udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 11q. 1. Wybory członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1, przeprowadza się w sposób zapewniający tajność i bezpieczeństwo głosowania.

2. Głosowanie przeprowadza komisja skrutacyjna.

3. Głosowanie odbywa się w dniu wyborów, w budynku sądu w godzinach urzędowania tego sądu.

4. Przewodniczący komisji skrutacyjnej czuwa nad zapewnieniem tajności głosowania oraz utrzymaniem porządku i spokoju w czasie głosowania.

5. Najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień wyborów prezes sądu, a w przypadku, o którym mowa w art. 11n ust. 2, właściwi prezesi sądów, przekazują komisji skrutacyjnej listę sędziów danego sądu oraz karty do głosowania opatrzone odpowiednio pieczęcią urzędową sądu albo pieczęciami urzędowymi właściwych sądów.

6. Sędzia głosuje osobiście.

7. Głosowanie odbywa się za pomocą kart do głosowania.

8. Przed przystąpieniem do głosowania sędzia okazuje komisji skrutacyjnej dokument umożliwiający stwierdzenie jego tożsamości. Komisja skrutacyjna stwierdza uprawnienie sędziego do udziału w głosowaniu na podstawie listy, o której mowa w ust. 5, lub legitymacji służbowej sędziego. Odbiór karty do głosowania sędzia potwierdza własnoręcznym podpisem na liście, o której mowa w ust. 5.

9. Głos oddaje się przez postawienie na karcie do głosowania znaku „x” w kratce z lewej strony obok nie więcej niż:

- 1) jednego nazwiska kandydata na członka Rady będącego sędzią:
 - a) Sądu Najwyższego,
 - b) sądu wojskowego,
 - c) Naczelnego Sądu Administracyjnego,
 - d) wojewódzkiego sądu administracyjnego;
- 2) dwóch nazwisk kandydatów na członków Rady będących sędziami sądów apelacyjnych;
- 3) trzech nazwisk kandydatów na członków Rady będących sędziami sądów okręgowych;
- 4) sześciu nazwisk kandydatów na członków Rady będących sędziami sądów rejonowych.

10. Przez znak „x” rozumie się co najmniej dwie linie, które przecinają się w obrębie kratki, o której mowa w ust. 9.

11. Głos uznaje się za nieważny, jeżeli na karcie do głosowania postawiono znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwisk większej liczby kandydatów na członków Rady niż określona w ust. 9 albo nie postawiono tego znaku w kratce z lewej strony obok nazwiska żadnego kandydata na członka Rady.

12. Karty do głosowania zawierające głosy oddane w wyborach wrzuca się do urny wyborczej.

13. Urna wyborcza jest wykonana w taki sposób, aby:

- 1) w czasie głosowania nie było możliwe wrzucenie kart do głosowania do tej urny w inny sposób niż przez przeznaczony do tego otwór;
- 2) nie było możliwe wyjęcie kart do głosowania z urny wyborczej przed otwarciem, o którym mowa w ust. 16, ani wysypanie się kart do głosowania z urny.

14. Przed rozpoczęciem głosowania komisja skrutacyjna sprawdza, czy urna wyborcza jest pusta, po czym zamyka urnę.

15. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do chwili jego zakończenia w pomieszczeniu, w którym przeprowadza się głosowanie, muszą być równocześnie obecni członkowie komisji skrutacyjnej w liczbie stanowiącej co najmniej 1/2 jej pełnego składu.

16. Po zakończeniu głosowania komisja skrutacyjna otwiera urnę wyborczą, liczy wyjęte z niej karty do głosowania oraz ustala liczbę głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów na członków Rady i liczbę głosów nieważnych.

17. Komisja skrutacyjna sporządza protokół głosowania, zawierający informacje o czasie rozpoczęcia i zakończenia głosowania, liczbie sędziów uprawnionych do głosowania, liczbie wydanych kart do głosowania oraz istotnych okolicznościach związanych z przebiegiem głosowania, a także dane, o których mowa w ust. 16.

18. Karty do głosowania wyjęte z urny wyborczej wraz z niewykorzystanymi kartami do głosowania, protokół głosowania oraz listy, o których mowa w ust. 5, komisja skrutacyjna przekazuje niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 11r. 1. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie protokołów głosowania ze wszystkich komisji skrutacyjnych ustala wyniki głosowania i wyniki wyborów oraz sporządza protokół wyborczy, zawierający w szczególności liczbę oddanych głosów, liczbę głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów na członków Rady i liczbę głosów nieważnych oraz wskazanie sędziów, którzy zostali wybrani na członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1.

2. Państwowa Komisja Wyborcza w terminie trzech dni od dnia sporządzenia protokołu wyborczego ogłasza wyniki wyborów, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 11s. Państwowa Komisja Wyborcza, na wniosek sędziego, który kandydował na członka Rady, udostępnia mu niezwłocznie dokumenty związane z wyborami. Dokumenty te udostępnia się w siedzibie Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 11t. 1. W terminie czternastu dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów sędzia, który kandydował na członka Rady, może wnieść do Naczelnego Sądu Administracyjnego protest przeciwko ważności wyboru członka Rady. Przepis art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy stosuje się odpowiednio.

2. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje protesty wyborcze w terminie trzydziestu dni od dnia upływu terminu do wnoszenia protestów, w składzie trzech sędziów, z udziałem wnoszącego protest oraz Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej lub upoważnionego przez niego członka Państwowej Komisji Wyborczej.

3. W zakresie nieuregulowanym do postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi dotyczące spraw ze skarg,

o których mowa w art. 3 § 2 pkt 1 tej ustawy, z wyłączeniem art. 243–262, z tym, że termin, o którym mowa w art. 193 tej ustawy, wynosi trzy dni.

4. Orzekając o nieważności wyboru członka Rady, Naczelny Sąd Administracyjny stwierdza wygaśnięcie mandatu oraz postanawia o ponownym przeprowadzeniu wyborów lub ponownym przeprowadzeniu niektórych czynności wyborczych. W przypadku postanowienia o ponownym przeprowadzeniu wyborów zarządza się je na dzień przypadający nie później niż na trzy miesiące od dnia wydania orzeczenia.

Art. 11u. 1. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka Rady, o którym mowa w art. 11f ust. 1, przed upływem kadencji, prawo objęcia mandatu członka Rady przysługuje sędziemu, który w wyborach zarządzonych na podstawie art. 11h ust. 1 otrzymał kolejno największą liczbę głosów spośród kandydatów na członka Rady tej samej kategorii, o której mowa w art. 11f ust. 1, w ramach której został wybrany członek Rady, którego mandat wygasł, pod warunkiem, że posiada status sędziego mającego prawo kandydowania na członka Rady w ramach tej kategorii. Przepisy art. 11l ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie zawiadamia sędziego, o którym mowa w ust. 1, o możliwości złożenia oświadczenia o objęciu mandatu członka Rady w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

3. Sędzia, o którym mowa w ust. 1, pełni funkcję członka Rady od dnia złożenia Państwowej Komisji Wyborczej oświadczenia o objęciu mandatu.

4. Jeżeli oświadczenie o objęciu mandatu nie zostało złożone w terminie, o którym mowa w ust. 2, albo nie ma sędziego uprawnionego do objęcia mandatu członka Rady, Państwowa Komisja Wyborcza zarządza wybory uzupełniające na dzień przypadający nie później niż na trzy miesiące od dnia wygaśnięcia mandatu członka Rady.

Art. 11v. 1. Wyborów, o których mowa w art. 11t ust. 4 i art. 11u ust. 4, nie przeprowadza się, jeżeli dzień wyborów może zostać wyznaczony w okresie trzech miesięcy przed dniem zakończenia wspólnej kadencji członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1.

2. Kadencja członka Rady wybranego w wyborach zarządzonych w przypadku, o którym mowa w art. 11t ust. 4 lub art. 11u ust. 4, upływa z dniem zakończenia wspólnej kadencji członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1.”;

4) w art. 14:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Powołanie członka Rady, o którym mowa w art. 11f ust. 1, na inne stanowisko sędziowskie nie powoduje wygaśnięcia jego mandatu.”,

- b) w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przewodniczący Rady powiadamia o zrzeczeniu się mandatu niezwłocznie organ, który dokonał wyboru członka Rady, a w przypadku członka Rady, o którym mowa w art. 11f ust. 1 – Państwową Komisję Wyborczą.”,

- c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przewodniczący Rady powiadamia niezwłocznie Państwową Komisję Wyborczą o wygaśnięciu mandatu członka Rady, o którym mowa w art. 11f ust. 1, z innej przyczyny niż zrzeczenie się mandatu.”;

- 5) po art. 27 dodaje się art. 27a w brzmieniu:

„Art. 27a. 1. Przy Radzie działa Rada Społeczna, która przedstawia opinie w sprawach, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, a także, na wniosek Prezydium Rady, w innych sprawach należących do zadań Rady.

2. W skład Rady Społecznej wchodzi:

- 1) osoba wskazana przez Naczelną Radę Adwokacką;
- 2) osoba wskazana przez Krajową Radę Radców Prawnych;
- 3) osoba wskazana przez Krajową Radę Notarialną;
- 4) osoba wskazana przez Krajową Radę Komorniczą;
- 5) osoba wskazana przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 6) osoba wskazana przez Rzecznika Praw Obywatelskich;
- 7) osoba wskazana przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym;
- 8) trzech przedstawiciele organizacji pozarządowych wskazani przez Radę Działalności Pożytku Publicznego.

3. Członkiem Rady Społecznej nie może zostać osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.

4. Kadencja Rady Społecznej trwa cztery lata i rozpoczyna się z dniem pierwszego posiedzenia Rady Społecznej nowej kadencji.

5. Członkostwo w Radzie Społecznej wygasa przed upływem kadencji, o której mowa w ust. 4, wskutek:

- 1) śmierci;
- 2) rezygnacji;

3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.

6. W przypadku wygaśnięcia członkostwa w Radzie Społecznej przed upływem kadencji, o której mowa w ust. 4, właściwy podmiot niezwłocznie wskazuje Przewodniczącemu Rady nowego członka na okres do dnia zakończenia kadencji Rady Społecznej.

7. Rada Społeczna wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i jego zastępcę.

8. Przewodniczący Rady kieruje sprawy, o których mowa w ust. 1, do Rady Społecznej, wyznaczając termin na przedstawienie opinii Rady Społecznej nie krótszy niż dwadzieścia jeden dni. Nieprzedstawienie przez Radę Społeczną opinii w terminie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, nie wstrzymuje rozpatrzenia sprawy przez Radę.

9. Przewodniczący, a w razie jego nieobecności zastępca przewodniczącego lub wyznaczony przez nich członek Rady Społecznej może zabierać głos na posiedzeniach plenarnych Rady w celu przedstawienia opinii, o których mowa w ust. 1.

10. W zakresie realizacji zadania, o którym mowa w ust. 1, członkom Rady Społecznej udostępnia się dokumenty i dane przetwarzane przez Radę.

11. W przypadku gdy w sprawach, o których mowa w ust. 1, Rada nie uwzględniła opinii Rady Społecznej, w uzasadnieniu uchwały Rady wskazuje się okoliczności, które wpłynęły na rozstrzygnięcie Rady.

12. Do członków Rady Społecznej stosuje się odpowiednio przepisy art. 28.

13. Członkowie Rady Społecznej mogą brać udział w pracach zespołów wyznaczanych na podstawie art. 31 ust. 1, bez prawa udziału w głosowaniu.

14. Obsługę Rady Społecznej zapewnia Biuro Rady.

15. Koszty funkcjonowania Rady Społecznej są pokrywane z budżetu państwa z części, o której mowa w art. 27 ust. 2.

16. Członkom Rady Społecznej biorącym udział w posiedzeniu Rady Społecznej, zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie, przysługuje zwrot kosztów podróży i zakwaterowania oraz dieta na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych na obszarze kraju.

17. Pierwsze posiedzenie Rady Społecznej nowej kadencji zwołuje Przewodniczący Rady.

18. Rada Społeczna określa w regulaminie szczegółowy tryb swojego działania.”.

Art. 2. 1. Państwowa Komisja Wyborcza zarządza pierwsze wybory członków Krajowej Rady Sądownictwa, o których mowa w art. 11f ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, przeprowadzane na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie później niż na 4 miesiące przed dniem zakończenia wspólnej kadencji osób wybranych przez Sejm do Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1. Na potrzeby przeprowadzenia wyborów, o których mowa w zdaniu pierwszym, przez wskazany w art. 11h ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 dzień zakończenia wspólnej kadencji członków Krajowej Rady Sądownictwa, o których mowa w art. 11f ust. 1 tej ustawy, należy rozumieć dzień zakończenia wspólnej kadencji osób wybranych przez Sejm do Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

2. W wyborach, o których mowa w ust. 1, prawo kandydowania na członka Krajowej Rady Sądownictwa nie przysługuje osobom wybranym przez Sejm do Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

3. Pierwsze posiedzenie Krajowej Rady Sądownictwa po przeprowadzeniu wyborów, o których mowa w ust. 1, zwołuje Minister Sprawiedliwości na dzień przypadający nie później niż w terminie czternastu dni od dnia ogłoszenia wyników tych wyborów. Obradom Krajowej Rady Sądownictwa przewodniczy najstarszy wiekiem członek Krajowej Rady Sądownictwa będący sędzią, o którym mowa w art. 11f ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1. Sędzia ten przewodniczy obradom do czasu wyboru nowego Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa.

Art. 3. Tworzy się Radę Społeczną przy Krajowej Radzie Sądownictwa.

Art. 4. 1. Podmioty określone w art. 27a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 wskazują Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa członków Rady Społecznej w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia wyników wyborów, o których mowa w art. 2 ust. 1.

2. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa zwołuje pierwsze posiedzenie Rady Społecznej w terminie czternastu dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Podstawowym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie przepisom regulującym sposób wyboru sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa treści zgodnej z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Projektowana ustawa ma również na celu dostosowanie przepisów ustawowych do standardów określonych w orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz w orzeczeniach Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, dotyczących gwarancji odrębności i niezależności władzy sądowniczej od innych władz państwowych, w tym gwarancji niezależności Krajowej Rady Sądownictwa od organów władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej w procedurze powoływania sędziów.

Ogólne założenia projektu ustawy

1. W wyroku z dnia 19 listopada 2019 r. (C-585/18, C-624/18, C-625/18) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwany dalej TSUE) orzekł m.in., że artykuł 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej i art. 9 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r., ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie temu, by spory dotyczące stosowania prawa Unii mogły należeć do wyłącznej właściwości organu niestanowiącego niezawisłego i bezstronnego sądu w rozumieniu pierwszego z tych przepisów. TSUE wskazał, że o organie niestanowiącym niezawisłego i bezstronnego sądu może być mowa wówczas, gdy obiektywne okoliczności, w jakich został utworzony dany organ, oraz jego cechy, a także sposób, w jaki zostali powołani jego członkowie, mogą wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezależności tego organu od czynników zewnętrznych, w szczególności od bezpośrednich lub pośrednich wpływów władzy ustawodawczej i wykonawczej, oraz jego neutralności względem ścierających się przed nim interesów, i prowadzić w ten sposób do braku przejawiania przez ten organ oznak niezawisłości lub bezstronności, co mogłoby podważyć zaufanie, jakie sądownictwo powinno budzić w jednostkach w społeczeństwie demokratycznym. Jednocześnie TSUE upoważnił Sąd Najwyższy Izbę Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ustalenia – na podstawie wytycznych TSUE – czy Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest organem niestanowiącym niezawisły i bezstronny sąd w rozumieniu przepisów traktatowych.

2. Wykonując wyrok TSUE z dnia 19 listopada 2019 r., Sąd Najwyższy Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w wyroku z dnia 5 grudnia 2019 r. (III PO 7/18) orzekł, że Krajowa Rada Sądownictwa w obecnym składzie nie jest organem bezstronnym i niezawisłym od władzy ustawodawczej i wykonawczej. W konsekwencji Sąd Najwyższy orzekł również, że Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego nie jest sądem w rozumieniu prawa Unii Europejskiej, a przez to nie jest sądem w rozumieniu prawa krajowego.

3. Uchwałą z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA1-4110-1/20) wydaną w składzie trzech połączonych izb Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej, Izby Karnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Najwyższy orzekł, że:

1) nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw;

2) nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

3) wykładnia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 379 pkt 4 k.p.c. przyjęta w uchwale nie ma zastosowania do orzeczeń wydanych przez sądy przed dniem jej podjęcia oraz do orzeczeń, które zostaną wydane w toczących się w tym dniu postępowaniach na podstawie Kodeksu postępowania karnego przed danym składem sądu;

4) nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. ma zastosowanie do orzeczeń wydanych z udziałem sędziów Izby Dyscyplinarnej utworzonej w Sądzie Najwyższym na

podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym bez względu na datę wydania tych orzeczeń.

4. W wyroku z dnia 2 marca 2021 r. (C-824/18) TSUE orzekł m.in., że art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie takim rozwiązaniom prawnym, które – w związku z procesem powoływania sędziów – mogą wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niepodatności sędziów na czynniki zewnętrzne, w szczególności na bezpośrednie lub pośrednie wpływy władzy ustawodawczej i wykonawczej, oraz co do ich neutralności względem ścierających się przed nimi interesów i prowadzić w ten sposób do braku widocznych oznak niezawisłości lub bezstronności tych sędziów. Jednocześnie TSUE upoważnił Naczelny Sąd Administracyjny do dokonania oceny, czy obowiązujący w Polsce system powoływania sędziów z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa, której członkowie-sędziowie nie są wybierani przez sędziów, narusza przepisy traktatowe w zakresie wynikającym z orzeczenia TSUE.

5. Naczelny Sąd Administracyjny, wykonując orzeczenie TSUE z dnia 2 marca 2021 r. między innymi w wyrokach z dnia 6 maja 2021 r. w sprawach: II GOK 2/18, II GOK 3/18, II GOK 5/18, II GOK 6/18, II GOK 7/18, orzekł, że Krajowa Rada Sądownictwa w nowym składzie nie daje wystarczających gwarancji niezależności od organów władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej w procedurze powoływania sędziów. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że obecnie 23 z 25 członków Krajowej Rady Sądownictwa jest desygnowanych do jej składu przez inne władze niż władza sądownicza, zaś zasady i tryb kreowania składu personalnego Krajowej Rady Sądownictwa wyraźnie motywowane są intencją poddania jej swoistego rodzaju kurateli władzy wykonawczej, a więc tym samym większości parlamentarnej, co w kontekście trybu wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa akcentuje znaczenie czynnika (politycznej) lojalności kandydatów wobec podmiotu dokonującego wyboru. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił także, że w składzie Krajowej Rady Sądownictwa nie są reprezentowani wszyscy sędziowie (np. brak reprezentacji sędziów Sądu Najwyższego), co stoi w jawnej sprzeczności z art. 187 pkt 2 Konstytucji RP, który wymaga, aby 15 sędziów – członków Krajowej Rady Sądownictwa wybranych zostało spośród sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych. Naczelny Sąd Administracyjny zaznaczył, że wśród członków Krajowej Rady Sądownictwa, to jest wśród sędziów sądów powszechnych są prezesi oraz wiceprezesi sądów powszechnych powołani przez władzę wykonawczą, co świadczy

o ścisłym funkcjonalnym podporządkowaniu tych członków Rady władzy wykonawczej, reprezentowanej na tym forum przez Ministra Sprawiedliwości, przez co podporządkowanie ma również charakter instytucjonalny.

6. W postanowieniu z dnia 14 lipca 2021 r. (C-204/21) TSUE zobowiązał Polskę do:

1) zawieszenia, po pierwsze, stosowania przepisów art. 27 § 1 pkt 1a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, zmienionej ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, na podstawie których Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest właściwa do orzekania w pierwszej i w drugiej instancji w sprawach o zezwolenie na pociągnięcie sędziów i asesorów sądowych do odpowiedzialności karnej, na ich tymczasowe aresztowanie, zatrzymanie lub przymusowe doprowadzenie, oraz, po drugie, do zawieszenia skutków wydanych już na podstawie tego artykułu uchwał Izby Dyscyplinarnej zezwalających na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej lub jego zatrzymanie, a także do powstrzymania się od przekazania spraw określonych w wyżej wskazanym artykule do rozpoznania przez organ sądowy, który nie spełnia wymogów niezależności, wskazanych w szczególności w wyroku TSUE z dnia 19 listopada 2019 r. (C-585/18, C-624/18, C-625/18);

2) zawieszenia stosowania przepisów art. 27 § 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w zmienionym brzmieniu, na podstawie których Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest właściwa do orzekania w sprawach dotyczących statusu sędziów Sądu Najwyższego i pełnienia przez nich urzędu, w szczególności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczących sędziów Sądu Najwyższego i w sprawach z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku oraz do powstrzymania się od przekazania wyżej wymienionych spraw do rozpoznania przez organ sądowy, który nie spełnia wymogów niezależności, wskazanych w szczególności w wyroku TSUE z dnia 19 listopada 2019 r. (C-585/18, C-624/18, C-625/18);

3) zawieszenia stosowania przepisów art. 107 § 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw i art. 72 § 1 pkt 1–3 ustawy o Sądzie Najwyższym, w zmienionym brzmieniu, zezwalających na pociągnięcie do odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów za badanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności sądu ustanowionego uprzednio na mocy

ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 TUE w związku z art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej;

4) zawieszenia stosowania przepisów art. 42a § 1 i 2 i art. 55 § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w zmienionym brzmieniu, art. 26 § 3, a także art. 29 § 2 i 3 ustawy o Sądzie Najwyższym, w zmienionym brzmieniu, oraz art. 5 § 1a i 1b ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, jak również art. 8 ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw w zakresie, w jakim uznają za niedopuszczalne, aby sądy krajowe badały spełnienie wymogów Unii Europejskiej dotyczących niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 TUE w związku z art. 47 Karty Praw Podstawowych;

5) zawieszenia stosowania art. 26 § 2, 4-6 i art. 82 § 2-5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w zmienionym brzmieniu, jak również art. 10 ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, przekazujących do wyłącznej właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego rozpoznawanie zarzutów braku niezawisłości sędziego lub braku niezależności sądu.

7. W wyroku z dnia 15 lipca 2021 r. (C-791/19) TSUE orzekł, że:

1) nie zapewniając niezależności i bezstronności Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, do której właściwości należy kontrola decyzji wydanych w postępowaniach dyscyplinarnych prowadzonych wobec sędziów,

2) dopuszczając, aby w przypadku sędziów sądów powszechnych treść orzeczeń sądowych mogła być kwalifikowana jako przewinienie dyscyplinarne,

3) przyznając Prezesowi kierującemu pracą Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego prawo do dyskrejonalnego wyznaczania właściwego sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji w sprawach sędziów sądów powszechnych, a tym samym nie zapewniając, aby sprawy dyscyplinarne rozstrzygał sąd ustanowiony na mocy ustawy,

4) nie zapewniając, aby sprawy dyscyplinarne sędziów sądów powszechnych zostały rozpoznane w rozsądnym terminie, a także przewidując, że czynności związane

z wyznaczeniem obrońcy oraz podjęciem przez niego obrony nie wstrzymują biegu postępowania dyscyplinarnego oraz że sąd dyscyplinarny prowadzi postępowanie pomimo usprawiedliwionej nieobecności zawiadomionego obwinionego sędziego lub jego obrońcy, a tym samym nie zapewniając poszanowania prawa do obrony obwinionych sędziów sądów powszechnych,

– Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE.

TSUE orzekł także, że dopuszczając, aby prawo sądów do kierowania do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym było ograniczone przez możliwość wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy art. 267 akapity drugi i trzeci TFUE.

8. W dniu 22 lipca 2021 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka (zwany dalej ETPCz) wydał wyrok w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (nr sprawy 43447/19). ETPCz orzekł, że sposób wyboru sędziów do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego jest rażąco sprzeczny zarówno z polskim prawem, jak też z elementarną zasadą praworządności, jaką jest niezależność sądownictwa. Trybunał uznał, że Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego nie jest sądem ustanowionym ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Trybunał uznał także, że Krajowa Rada Sądownictwa po zmianach dokonanych w 2017 roku nie zapewnia wystarczających gwarancji niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej. Zdaniem Trybunału władze polityczne posiadły nadmierny wpływ na procedurę mianowania sędziów i mogą bezpośrednio lub pośrednio ingerować w to, kto zostanie powołany na urząd sędziego.

9. W dniu 21 września 2021 r. Naczelny Sąd Administracyjny w orzeczeniach w sprawach II GOK 8/18, II GOK 10/18, II GOK 11/18, II GOK 12/18, II GOK 13/18 i II GOK 14/18, wydanych w następstwie wyroku TSUE z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie C-824/18, stwierdził, że czynnikami istotnymi dla oceny przesłanki niezależności, jaką powinna spełniać Krajowa Rada Sądownictwa jest: po pierwsze, ukonstytuowanie Krajowej Rady Sądownictwa w nowym składzie w drodze skrócenia trwającej cztery lata kadencji członków wcześniej wchodzących w skład tego organu; po drugie, okoliczność, że 15 członków Krajowej Rady Sądownictwa wybieranych spośród sędziów było wcześniej wyłanianych przez środowisko sędziowskie, a obecnie są oni desygnowani przez polski organ władzy ustawodawczej, po trzecie,

występowanie ewentualnych nieprawidłowości, jakimi mógł zostać dotknięty proces powoływania niektórych członków Krajowej Rady Sądownictwa w nowym składzie; po czwarte, sposób, w jaki organ ten wypełnia swoje konstytucyjną rolę stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów oraz realizuje swoje kompetencje. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że o ile każdy z tych wymienionych czynników może sam w sobie nie podlegać krytyce i wchodzić w tym wypadku w zakres kompetencji państw członkowskich oraz dokonywanych przez nie wyborów rozwiązań, o tyle ich zbieg, w połączeniu z okolicznościami, w jakich wyborów tych dokonano, może jednak prowadzić do powzięcia wątpliwości co do niezależności organu biorącego udział w procedurze powoływania sędziów, nawet jeżeli taki wniosek nie nasuwałby się, gdyby czynniki te były rozpatrywane oddzielnie. Naczelny Sąd Administracyjny w efekcie wskazał, że obecna Krajowa Rada Sądownictwa nie daje wystarczających gwarancji niezależności od organów władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej w procedurze powoływania sędziów, podkreślając przy tym, że aktualnie w składzie Krajowej Rady Sądownictwa jest 14 reprezentantów sędziów sądów powszechnych, a nie są w niej reprezentowani sędziowie Sądu Najwyższego oraz sędziowie sądów administracyjnych, co stoi w sprzeczności z art. 187 pkt 2 Konstytucji RP.

Ponadto Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że wśród członków Krajowej Rady Sądownictwa są prezesi oraz wiceprezesi sądów powszechnych powołani przez władzę wykonawczą w miejsce wcześniej przez tę władzę odwołanych w trakcie trwania kadencji. Prowadzi to do wniosku o ścisłym funkcjonalnym podporządkowaniu tych członków Krajowej Rady Sądownictwa władzy wykonawczej. Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że segment władzy wykonawczej, ale również i władzy ustawodawczej (zważywszy na swoistą fuzję tych władz wynikającą z logiki przyjętego systemu rządów), a więc władze, które ze swej natury mają charakter polityczny, istotnie zyskały na znaczeniu oraz wpływie w organie, którego podstawową funkcją jest strzeżenie niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Naczelny Sąd Administracyjny przywołał fakt, że 23 z 25 członków Krajowej Rady Sądownictwa jest desygnowanych do jej składu przez inne władze niż władza sądownicza. Przy tym, zasady wyboru przez Sejm 15 sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa trzeba uznać za dalece odbiegające od respektowania zasady reprezentatywności, skoro ich wybór, nie dość, że dokonywany jest przez pierwszą izbę parlamentu (Sejm), to może następować również spośród kandydatów zgłaszanych przez grupę 25 sędziów, z wyłączeniem sędziów w stanie spoczynku. Tak określone kwantytatywne kryterium skuteczności zgłoszenia kandydatury nie stanowi

miarodajnego kryterium oceny reprezentatywności kandydata, zwłaszcza gdy zestawieć je z liczbą czynnych sędziów, a ponadto gdy zestawieć je z praktyką oceny jego spełniania. Ta bowiem dopuszczała udzielanie poparcia własnej kandydaturze, wzajemne popieranie się kandydatów, czy też nawet – w skrajnym przypadku – wykorzystywanie jako udzielonego poparcia skutecznie wycofanego przez sędziów pierwotnie wspierających kandydaturę. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że zasady i tryb kreowania składu personalnego Krajowej Rady Sądownictwa wyrażnie więc były motywowane intencją poddania jej swoistego rodzaju kurateli władzy wykonawczej, a więc tym samym większości parlamentarnej, co w kontekście trybu wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa oraz wymaganej do tego większości, a także w relacji do wskazanego funkcjonalnego oraz instytucjonalnego podporządkowania Krajowej Radzie Sądownictwa akcentuje również znaczenie czynnika (politycznej) lojalności kandydatów wobec podmiotu dokonującego wyboru. Zdaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego tak kształtowany skład Krajowej Rady Sądownictwa niweczy możliwość efektywnego realizowania przez nią podstawowej funkcji, a mianowicie strzeżenia niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

10. Postanowieniem wiceprezesa TSUE z dnia 27 października 2021 r. (C-204/21) Polska została zobowiązana do zapłaty na rzecz Komisji Europejskiej okresowej kary pieniężnej w wysokości 1 000 000 EUR dziennie, licząc od dnia doręczenia Rzeczypospolitej Polskiej tego postanowienia do dnia, w którym Polska wypełni zobowiązania wynikające z postanowienia wiceprezesa Trybunału z dnia 14 lipca 2021 r. (C-204/21) lub – w braku zastosowania się do tego postanowienia – do dnia wydania wyroku kończącego postępowanie w sprawie C-204/21.

11. W dniu 28 października 2021 r. Krajowa Rada Sądownictwa została pozbawiona członkostwa w Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa (ENCJ). W uzasadnieniu decyzji wskazano, że sposób wyboru sędziów – członków Krajowej Rady Sądownictwa nie gwarantuje niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej, a taka niezależność jest warunkiem członkostwa w ENCJ.

12. W wyroku z dnia 8 listopada 2021 r. wydanym w sprawie Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce (nr sprawy 49868/19 i 57511/19) ETPCz orzekł, że po zmianach ustawowych dotyczących Krajowej Rady Sądownictwa dokonanych w 2017 r. władza sądownicza w Polsce została pozbawiona możliwości realnego wpływu na funkcjonowanie Krajowej Rady Sądownictwa, zaś władza wykonawcza i ustawodawcza, które uzyskały decydujący wpływ na

kształtowanie składu Krajowej Rady Sądownictwa, w pełni kontrolują funkcjonowanie tego organu. ETPCz uznał, że Krajowa Rada Sądownictwa w obecnym kształcie jest ciałem niedającym gwarancji niezależności od władzy ustawodawczej i władzy wykonawczej. Trybunał uznał, że efektem tego stanu rzeczy jest możliwość bezpośredniego wpływu władzy wykonawczej i ustawodawczej na proces powoływania sędziów w Polsce.

ETPCz w wyroku z dnia 8 listopada 2021 r. jednoznacznie wskazał, że tryb powoływania sędziów w Polsce przewiduje nieprawidłowy – nadmierny wpływ władzy ustawodawczej i wykonawczej na proces nominacyjny sędziów, co zdaniem Trybunału jest niezgodne z art. 6 ust 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Trybunał uznał, że jest to fundamentalna nieprawidłowość mająca wpływ na nienależytą obsadę sądów, albowiem osoby powołane na stanowiska sędziowskie w ramach wadliwej procedury nie gwarantują, że sąd, w składzie którego zasiadają, jest niezawisłym i bezstronnym sądem ustanowionym przez prawo.

ETPCz orzekł, że jeżeli chodzi o obsadę Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, doszło do dwóch fundamentalnych naruszeń prawa, które rzutują na prawidłowość sędziowskich powołań w tej izbie. Po pierwsze, wnioski o powołanie do pełnienia urzędu sędziowskiego zostały wystosowane przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a zatem przez organ nie dający wystarczających gwarancji niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej. Po drugie, Prezydent RP, pomimo wstrzymania przez Naczelny Sąd Administracyjny wykonania uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie powołania sędziów do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, powołał na stanowiska sędziowskie osoby wskazane w tych uchwałach, rażąco lekceważąc tym samym prawo. ETPCz wskazał, że powyższe uchybienia uniemożliwiają uznanie Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego za sąd ukształtowany przez prawo w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

13. W dniu 11 października 2021 r. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznał siedem kolejnych odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia (nieprzedstawienia) wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego. Jedna sprawa dotyczyła uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 28 sierpnia 2018 r. nr 331/2018 w przedmiocie przedstawienia (nieprzedstawienia) wniosku o powołanie

do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (sygn. akt II GOK 9/18), zaś pozostałe sprawy dotyczyły uchwały KRS z 23 sierpnia 2018 r. nr 317/2018 w przedmiocie przedstawienia (nieprzedstawienia) wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej (sygn. akt II GOK 15/18, II GOK 16/18, II GOK 17/18, II GOK 18/18, II GOK 19/18, II GOK 20/18).

14. Ocenę skutków aktualnego sposobu kształtowania składu Krajowej Rady Sądownictwa wyrażoną w wyrokach w sprawach Reczkowicz oraz Dolińska-Ficek i Ozimek Europejski Trybunał Praw Człowieka powtórzył w wyrokach z dnia 3 lutego 2022 r. w sprawie Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce (skarga nr 1469/20) oraz z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21).

Wyrokowi w sprawie Wałęsa Europejski Trybunał Praw Człowieka nadał charakter wyroku pilotażowego, uznając, że zarówno wcześniej rozpoznawane skargi, jak i okoliczności tej sprawy wskazują na istnienie w Polsce problemu systemowego, oddziałującego w sposób stały na sytuację wielu osób i skutkującego wnoszeniem kolejnych, podobnych skarg. Trybunał uznał, że podstawowym problemem jest wadliwa procedura powoływania sędziów z udziałem KRS ukształtowanej ustawą zmieniającą z 2017 r., która z natury rzeczy i w sposób ciągły wpływa na niezawisłość powoływanych w ten sposób sędziów.

Zastosowanie procedury wyroku pilotażowego oznacza, że Trybunał wstrzymuje notyfikowanie państwu – stronie Konwencji kolejnych skarg dotyczących okoliczności objętych wyrokiem pilotażowym, jednocześnie jednak wskazuje środki naprawcze, które dane państwo powinno podjąć na poziomie krajowym, i może określić termin na ich wdrożenie. W odniesieniu do wadliwej procedury powoływania sędziów Trybunał wskazał w szczególności na potrzebę szybkiego wypracowania środków mających na celu:

1) przywrócenie niezależności KRS poprzez przyjęcie przepisów gwarantujących polskiemu sądownictwu prawo wyboru członków KRS wybieranych spośród sędziów;

2) uregulowanie statusu wszystkich sędziów powołanych w wadliwej procedurze z udziałem KRS w składzie ukształtowanym ustawą zmieniającą z 2017 r. oraz orzeczeń wydanych z udziałem tych sędziów;

3) zapewnienie skutecznej kontroli sądowej uchwał KRS, w których proponuje się kandydatów do powołania na urzędy sędziowskie przez Prezydenta RP, w tym również kandydatów do Sądu Najwyższego.

Termin na wdrożenie środków naprawczych wskazanych w wyroku pilotażowym, określony pierwotnie na rok, został przedłużony o kolejny rok i upływa 23 listopada 2025 r. Aktualnie na rozpatrzenie przez Europejski Trybunał Praw Człowieka oczekuje ok. 1000 skarg przeciwko Polsce dotyczących niezależności sądownictwa w Polsce, w których zarzuca się w szczególności naruszenie prawa do niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą z art. 6 ust. 1 Konwencji.

Zmiany w ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa

Zgodnie z art. 186 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Konstytucja RP) podstawową funkcją ustrojową Krajowej Rady Sądownictwa jest stanie na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Funkcja ta może być realizowana prawidłowo, wyłącznie gdy Krajowa Rada Sądownictwa jest organem niezawisłym i niezależnym od innych władz. Gwarancje tej niezależności i niezawisłości przewidują art. 187 ust. 1 i 3 Konstytucji RP, które określają skład Krajowej Rady Sądownictwa oraz ustanawiają 4-letnią kadencję jej wybranych członków. Zasadniczą część składu Krajowej Rady Sądownictwa – zgodnie z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP – stanowić powinni przedstawiciele sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych. Wybór przedstawicieli środowiska sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa powinien zatem mieć charakter autonomiczny i być realizowany przez środowisko sędziów, bez możliwości czynnego udziału organów władzy ustawodawczej i wykonawczej.

W celu przywrócenia Krajowej Radzie Sądownictwa zdolności do prawidłowej realizacji jej konstytucyjnych funkcji i zadań, doprowadzenia do stanu zgodnego z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP, a także art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, oraz art. 2 i art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, wykonując wyroki Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka², Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stwierdził, że zgodnie z przywołanymi orzeczeniami:

² W szczególności: wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r., wydany w połączonych sprawach o sygn. C-585/18, C-624/18 i C-625/18; wyrok Sądu Najwyższego Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. III PO 7/18; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23

1) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 2018 r. w sprawie wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa, opublikowana w „Monitorze Polskim” z dnia 12 marca 2018 r. (poz. 276),

2) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie wyboru członka Krajowej Rady Sądownictwa, opublikowana w „Monitorze Polskim” z dnia 27 maja 2021 r. (poz. 497),

3) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa, opublikowana w „Monitorze Polskim” z dnia 19 maja 2022 r. (poz. 485)

– zostały podjęte z rażącym naruszeniem Konstytucji RP.

Skutkiem ich podjęcia było ukształtowanie składu Krajowej Rady Sądownictwa w sposób sprzeczny z Konstytucją RP, Traktatem o Unii Europejskiej oraz Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a w konsekwencji utrata zdolności do realizacji przez Krajową Radę Sądownictwa jej konstytucyjnych funkcji i zadań, w tym w szczególności zdolności do stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Zgodnie z Konstytucją RP Krajowa Rada Sądownictwa (zwana dalej KRS) składa się z:

1) Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Ministra Sprawiedliwości, Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i osoby powołanej przez Prezydenta Rzeczypospolitej;

2) piętnastu członków wybranych spośród sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych;

stycznia 2020 r., wydana w składzie trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego, tj.: Izby Cywilnej, Izby Karnej, Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. BSA I-4110-1/20; wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 2 marca 2021 r. (sprawa o sygn. C-824/18); wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r. (Reczkowicz przeciwko Polsce, sygn. 43447/19); wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 8 listopada 2021 r. (Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, sygn. 49868/19 i 57511/19); uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., wydana w składzie 7 sędziów Sądu Najwyższego, sygn. I KZP 2/22; wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 23 listopada 2023 r. (Wałęsa przeciwko Polsce, sygn. 50849/21); wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego wydane w sprawach o sygn.: II GOK 2/18, II GOK 3/18, II GOK 5/18, II GOK 6/18 i II GOK 7/18 – w związku z którymi Naczelny Sąd Administracyjny wystąpił z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a także kolejne wyroki wydane w analogicznych sprawach o sygn.: II GOK 4/18, II GOK 8/18, II GOK 10/18, II GOK 11/18, II GOK 12/18, II GOK 13/18, II GOK 14/18, II GOK 9/18, II GOK 15/18, II GOK 16/18, II GOK 17/18, II GOK 18/18, II GOK 19/18 i II GOK 20/18.

3) czterech członków wybranych przez Sejm spośród posłów oraz dwóch członków wybranych przez Senat spośród senatorów.

Zarówno dla stron porozumienia zawartego między rządem i opozycją w 1989 r. (Okrągły Stół), jak i dla członków Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego pracujących nad projektem Konstytucji RP było jasne, że sędziów do KRS wybierać mają sędziowie (zob. stenogramy posiedzeń). Tak też przepis ten był rozumiany od wejścia w życie Konstytucji RP z 1997 r. Zasada wyboru członków KRS, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP, przez sędziów wynika więc z wykładni systemowej, a do tego znajduje wsparcie w wykładni historycznej.

Choć Konstytucja RP wyraźnie wskazuje rolę zarówno Sejmu, jak i Senatu przy obsadzie składu KRS (wybór odpowiednio czterech i dwóch członków), w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) przeniesiono kompetencję do wyboru 15 sędziów – członków KRS na Sejm. W zasadzie we wszystkich opiniach prawnych wskazywano wówczas na niezgodność tego rozwiązania z Konstytucją RP. W praktyce rozwiązanie to niesie także negatywne proceduralne, prawne i finansowe konsekwencje dla obywateli polskich i Państwa Polskiego w międzynarodowym i wewnątrzunijnym obrocie prawnym.

Jakkolwiek można dyskutować na temat optymalnej liczby członków KRS wybieranych przez poszczególne podmioty, bez zmiany Konstytucji RP nie jest możliwa zmiana w tym zakresie: 15 członków spośród sędziów powinni wybierać sędziowie. Najlepszym możliwym rozwiązaniem jest obecnie dostosowanie treści ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa do Konstytucji RP.

Nowością zaproponowaną w projekcie, w stosunku do stanu prawnego sprzed 2018 r., jest to, że 15 sędziów do KRS będzie wybieranych w wyborach bezpośrednich przez wszystkich sędziów polskich. Do 2018 r. sędziowie byli wybierani do KRS przez zgromadzenia ogólne lub zgromadzenia przedstawicieli.

Należy mieć na względzie, że zgodnie z Konstytucją RP „Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów”. Sądy powinny być niezależne zarówno od władzy ustawodawczej, jak i wykonawczej. Niezgodność rozwiązania wprowadzonego w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, przewidującego, że Sejm wybiera w sumie 19 z 25 członków KRS, polega na tym, że na straży niezależności sądów stoi organ wyłoniony

przez aktualną partyjną większość sejmowo-rządową. KRS zdominowana przez większość sejmowo-rządową nie jest w stanie stać na straży niezależności od tej większości (Sejmu, rządu, partii).

Dopełnieniem tego najbardziej demokratycznego od 1989 r. sposobu obsadzania organu (którego główne zadanie to selekcja najlepszych kandydatów na stanowiska sędziowskie) jest propozycja utworzenia przy nim organu opiniodawczego składającego się z przedstawicieli instytucji, grup zawodowych i stowarzyszeń działających w obszarze praw człowieka lub wymiaru sprawiedliwości.

Nie ma wątpliwości, że rdzeniem władzy w demokratycznym państwie jest partia (koalicja), która uzyskała większość w parlamencie (lub jego pierwszej izbie), w wolnych, uczciwych wyborach. Nie ma też wątpliwości, że nawet władza wybrana w wyborach musi być kontrolowana (ograniczana) przez takie instytucje, jak niezależne sądy, niezależne media i muszą jej towarzyszyć inne niezależne organy (czy to niezależny prezydent, niezależna druga izba, czy niezależny samorząd terytorialny). Warto zwrócić uwagę, że tylko niezależny od partii rządzącej sąd (konstytucyjny, administracyjny, cywilny czy karny) jest w stanie zapewnić obywatelowi sprawiedliwy wyrok w przypadku, gdy po stronie przeciwnej stanie reprezentant aktualnej władzy lub partii rządzącej (jako reprezentant organu władzy bądź jako prywatna osoba).

Zasady kształtowania składu KRS w części sędziowskiej powinny odpowiadać uregulowaniom konstytucyjnym i traktatowym. W związku z powyższym proponuje się, co następuje.

Wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym sędziowie – członkowie KRS, jako reprezentanci władzy sądowniczej, zgodnie ze standardem europejskim, powinni być wybierani przez sędziów, nie zaś przez Sejm (art. 11f). Wybory powinny mieć charakter bezpośredni i tajny. Należy przypomnieć treść opinii Rady Wykonawczej Europejskich Sieci Rad Sądownictwa (ENCJ) na temat projektów ustaw przedstawionych przez rząd polski z dnia 30 stycznia 2017 r. Wskazano w niej, że „Europejska Sieć Rad Sądownictwa ma w tej materii jasne normy, które stanowią, iż mechanizm powoływania członków Rady wybieranych spośród sędziów musi być systemem, który wyklucza ingerencję władzy wykonawczej lub ustawodawczej”. Europejska Sieć Rad Sądownictwa podkreśliła również, że mechanizm powoływania członków Rady wybieranych spośród sędziów musi „wykluczać ingerencję władzy wykonawczej lub ustawodawczej”, a wybór sędziów powinien być dokonywany

jedynie przez innych sędziów na zasadzie szerokiej reprezentacji odpowiednich sektorów władzy sądowniczej. Powyższe zasady znajdują swoje odzwierciedlenie również w Podstawowych zasadach niezależności sądów i niezawisłości sędziów zatwierdzonych przez Zgromadzenie Ogólne ONZ (rezolucje: 40/32 z dnia 29 listopada 1985 roku i 40/146 z dnia 13 grudnia 1985 roku) oraz Zaleceniach Nr R(94) Komitetu Ministrów dla Państw Członkowskich Rady Europy dotyczących niezawisłości, sprawności i roli sędziów (przyjętych przez Komitet Ministrów w dniu 13 X 1994 roku na 516 posiedzeniu zastępców ministrów). Zgodnie z określonymi w tych dokumentach zasadami, wszystkie decyzje dotyczące kariery zawodowej sędziów powinny się opierać na obiektywnych kryteriach, a rekrutacji i awansowania sędziów należy dokonywać na podstawie ich osiągnięć z uwzględnieniem kwalifikacji, prawości, zdolności i sprawności. Europejska Karta Ustawowych Zasad dotyczących Sędziów przewiduje w punkcie 1.3: „W odniesieniu do każdej decyzji dotyczącej naboru, rekrutacji, nominacji, przebiegu kariery zawodowej czy zakończenia wykonywania zawodu przez sędziego, statut przewiduje udział organu, niezależnego od organów władzy wykonawczej i ustawodawczej, w którym co najmniej połowa zasiadających to sędziowie wybierani przez innych sędziów, zgodnie z zasadami zapewniającymi jak najszerszą reprezentację sędziów”. W wyroku z 8 listopada 2021 r. (sprawa nr 49868/19 i 57511/19) Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu orzekł, że udział Krajowej Rady Sądownictwa, w której skład wchodzi sędziowie wybrani przez parlament po odebraniu prawa ich wyboru sędziom, powoduje, że osoba powołana w taki sposób nie gwarantuje prawa do niezależnego i bezstronnego sądu. Polska została zobowiązana do podjęcia działań usuwających tę wadliwość i projekt ustawy jest realizacją tych zaleceń;

Zaproponowano rozwiązanie, zgodnie z którym w KRS będą reprezentowani wszyscy sędziowie (Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych). Celem powyższych regulacji (art. 11f) jest zapewnienie możliwie najszerszej reprezentacji sędziów. W odniesieniu do zasad wyboru obowiązujących przed 2018 r. podnoszono, że kurialny system wyboru deprecjonuje rolę sędziów sądów rejonowych. W wyniku zmian z 2018 r. w skład KRS weszli niemal wyłącznie sędziowie sądów rejonowych. Projektowana regulacja zmierza do zapewnienia uczestnictwa w KRS sędziom wszystkich sądów, odpowiedniego do ich liczebności.

W związku z powyższym proponuje się, aby do składu KRS wybierani byli przez sędziów:

- a) jeden sędzia Sądu Najwyższego;
- b) dwóch sędziów sądów apelacyjnych;
- c) trzech sędziów sądów okręgowych;
- d) sześciu sędziów sądów rejonowych;
- e) jeden sędzia sądu wojskowego;
- f) jeden sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- g) jeden sędzia wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Zaproponowany w projekcie podział mandatów, obsadzanych przez sędziów poszczególnych pionów lub szczebli sądownictwa, odpowiada stosunkowi liczby sędziów sądów wskazanych w kolejnych punktach art. 11f ust. 1 do łącznej liczby wszystkich sędziów. Jednocześnie projekt respektuje mechanizm demokratycznego wyłaniania przez sędziów swoich przedstawicieli – to sędziowie będą decydować, kto ma reprezentować ich środowisko w KRS. Sędziowie sądów rejonowych będą mogli objąć sześć mandatów w KRS, co stanowi większość (6 na 11) mandatów wśród członków KRS będących sędziami sądów powszechnych.

Oprócz wspomnianego już powrotu do formuły wyboru przedstawicieli środowiska sędziowskiego przez sędziów, projekt wprowadza też nowe elementy tej procedury.

W celu zagwarantowania, że w składzie KRS znajdą się sędziowie legitymujący się odpowiednim doświadczeniem i odpowiednią wiedzą z zakresu funkcjonowania różnych rodzajów i szczebli sądownictwa, co zapewni prawidłowe wykonywanie przez Radę jej konstytucyjnych zadań, jako wymóg ubiegania się o wybór do składu Rady postawiono co najmniej dziesięcioletni staż na stanowisku sędziowskim, w tym co najmniej pięcioletni staż na stanowisku aktualnie zajmowanym. Wymaga odnotowania, że we wspólnej opinii Komisji Weneckiej i Dyrekcji Generalnej Praw Człowieka i Rządów Prawa z dnia 8 maja 2024 r. wskazano, że członkostwo sędziów w Radzie może być przedmiotem różnych kryteriów kwalifikacyjnych, nie wyłączając długości stażu sędziowskiego, w tym także w tej samej funkcji (§ 46). Takie kryteria są stosowane w innych państwach, w których funkcjonują rady sądownicze.

Prawo zgłaszania kandydatów na sędziów – członków KRS przyznaje się grupie sędziów, której liczebność jest uzależniona od rodzaju i szczebla sądu, w którym kandydat pełni urząd

(art. 11j ust. 1) oraz organom samorządów zawodów prawniczych, które ściśle współpracują z wymiarem sprawiedliwości (art. 11j ust. 2). W celu uniknięcia wątpliwości, jakie powstawały na tle dotychczasowego stanu prawnego, w projektowanych regulacjach przesądza się, że sędzia może udzielić poparcia tylko jednej kandydaturze i nie może poprzeć sam siebie, jak również że wycofanie udzielonego poparcia nie rodzi skutków prawnych (podobnie jak w przypadku wyborów powszechnych). Wyraźnie wskazano również, że prawo poparcia zgłoszenia na członka KRS, kandydowania na członka KRS oraz głosowania w wyborach jest wyłączone w odniesieniu do sędziów w stanie spoczynku, jako że uprawnienia te powinny przysługiwać jedynie sędziom aktywnym zawodowo.

W projekcie przewidziano rozwiązanie, zgodnie z którym każdy sędzia biorący udział w głosowaniu (niezależnie od zajmowanego stanowiska) będzie mógł oddać tyle głosów, ile miejsc przysługuje członkom Krajowej Rady Sądownictwa wybieranym spośród sędziów zgodnie z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP, z uwzględnieniem liczby miejsc przewidzianych dla przedstawicieli poszczególnych rodzajów oraz szczebli sądownictwa. Zapewni to, że członkowie KRS wybierani spośród sędziów będą stanowić reprezentację całego środowiska sędziowskiego, a nie wyłącznie sądów, w których sprawują urząd. Członkowie Rady powinni działać w interesie sądownictwa jako takiego, a nie w interesie grupy sędziów określonego rodzaju czy szczebla sądów.

Jako organ zarządzający wybory do KRS – członków KRS, będących sędziami wskazano (art. 11h ust. 1) Państwową Komisję Wyborczą, jako stały najwyższy organ wyborczy właściwy w sprawach przeprowadzania wyborów i referendów. Uchwała Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie zarządzenia wyborów będzie podlegała ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Projekt przewiduje, że kandydatów zgłasza się na piśmie Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie wskazanym w uchwale o zarządzeniu wyborów.

W projekcie sformułowano wymagania dla zgłoszenia kandydata na członka KRS. Do zgłoszenia dołącza się zgodę sędziego na kandydowanie na członka KRS. Zgłoszenia kandydata dokonuje na piśmie pełnomocnik. Pełnomocnikiem jest osoba wskazana przez kandydata na członka KRS, spośród osób znajdujących się na liście poparcia kandydata. Do zgłoszenia kandydata załącza się wykaz sędziów popierających zgłoszenie, zawierający ich imiona, nazwiska, stanowiska i miejsca służbowe, numery ewidencyjne PESEL i własnoręcznie złożone podpisy wraz z datą złożenia podpisu.

Zadanie weryfikacji prawidłowości zgłoszeń kandydatów powierzono Państwowej Komisji Wyborczej. Analogicznie jak w przypadku wyborów powszechnych dokona ona sprawdzenia prawidłowości złożenia wymaganej liczby podpisów przez sędziów popierających zgłoszenie. Informacji w zakresie posiadania przez kandydata statusu sędziego mającego prawo kandydowania na członka KRS oraz posiadania przez osoby popierające zgłoszenie statusu sędziego mającego prawo poparcia kandydata na członka KRS udzieli Państwowej Komisji Wyborczej Minister Sprawiedliwości, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Określono procedurę uzupełniania braków zgłoszenia. W przypadku zgłoszenia mającego braki uniemożliwiające nadanie mu dalszego biegu, w tym w razie ich nieuzupełnienia, Państwowa Komisja Wyborcza odmawia przyjęcia zgłoszenia kandydata.

Projekt przewiduje możliwość zaskarżenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego uchwały Państwowej Komisji Wyborczej odmawiającej przyjęcia zgłoszenia kandydata na członka KRS.

Projekt reguluje obligatoryjne wysłuchanie publiczne i możliwość zadawania pytań kandydatom na członków KRS. Instytucja ta nawiązuje do nieformalnej instytucji Obywatelskiego Monitoringu Kandydatów na Sędziów Trybunału Konstytucyjnego i Prokuratora Generalnego. Za właściwe należy uznać sformalizowanie tej instytucji, tak, aby opinia publiczna mogła zapoznać się z wszystkimi kandydaturami i skonfrontować je z wynikiem wyborów.

Wybory będą przeprowadzone w formie głosowania tradycyjnego, za pomocą kart wyborczych.

Głosowanie w poszczególnych sądach będą przeprowadzały komisje skrutacyjne tworzone w poszczególnych sądach przez prezesów sądów, przy czym Państwowa Komisja Wyborcza powinna mieć możliwość tworzenia wspólnych komisji skrutacyjnych dla kilku sądów.

Na poziomie ustawowym uregulowano podstawowe elementy procedury głosowania i ustalania wyników, przy czym z uwagi na charakter wyborów, w tym krąg kandydatów i głosujących, uznano, że nie zachodzi potrzeba ustanowienia regulacji na takim poziomie szczegółowości, jak w odniesieniu do wyborów regulowanych ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r – Kodeks wyborczy.

Państwowa Komisja Wyborcza w terminie trzech dni od daty sporządzenia protokołu wyborczego ogłasza wyniki wyborów, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Projekt nakłada na Państwową Komisję Wyborczą obowiązek niezwłocznego udostępnienia dokumentów związanych z wyborami na wniosek sędziego, który kandydował na członka KRS. Przewidziano możliwość wniesienia w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez sędziego, który kandydował na członka KRS, protestu przeciwko ważności wyboru członka KRS. Taki protest powinien być rozpatrywany przez Naczelny Sąd Administracyjny przy odpowiednim zastosowaniu przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy.

Projekt zawiera przepis, zgodnie z którym w przypadku wygaśnięcia mandatu członka KRS, o którym mowa w art. 11f ust. 1, przed upływem kadencji, prawo objęcia mandatu członka Rady przysługuje sędziemu, który w wyborach zarządzonych na podstawie art. 11h ust. 1 otrzymał kolejno największą liczbę głosów spośród kandydatów na członka Rady tej samej kategorii, w ramach której został wybrany członek Rady, którego mandat wygasł, pod warunkiem, że posiada status sędziego mającego prawo kandydowania na członka Rady w ramach tej kategorii. Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie zawiadamia sędziego o możliwości złożenia oświadczenia o objęciu mandatu członka Rady w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia tego zawiadomienia. Sędzia ten pełni funkcję członka Rady od dnia złożenia Państwowej Komisji Wyborczej oświadczenia o objęciu mandatu. W przypadku braku oświadczenia sędziego o objęciu mandatu w określonym powyżej terminie albo gdy nie ma sędziego uprawnionego do objęcia mandatu członka Rady, Państwowa Komisja Wyborcza zarządza wybory uzupełniające na dzień przypadający nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia mandatu członka KRS. Wyborów zarządzanych w przypadku wygaśnięcia mandatu członka KRS przed upływem kadencji albo w przypadku, gdy Naczelny Sąd Administracyjny postanowi o ponownym przeprowadzeniu wyborów w wyniku rozpoznania protestu, nie przeprowadza się, jeżeli dzień wyborów może zostać wyznaczony w okresie 3 miesięcy przed dniem zakończenia wspólnej kadencji członków KRS wybranych spośród sędziów.

Projekt przewiduje, że przy KRS zostanie utworzona Rada Społeczna, jako organ doradczy (art. 27a), w szczególności w sprawach dotyczących rozpatrywania i oceny kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich i asesorskich. Celem

powołania Rady Społecznej jest zapewnienie otwartego udziału organizacji obywatelskich i zawodowych w formułowaniu strategii reform w sądownictwie oraz w celu zagwarantowania obiektywizmu w procesie ich monitorowania. Pozwoli ona na pełną kontrolę społeczną procesu nominacyjnego sędziów. Ostatecznie będzie istotnym gwarantem przestrzegania zasad niezawisłości sędziów i niezależności sądów, wyrazem obywatelskiego współdziałania i współodpowiedzialności za decyzje KRS. KRS dzięki powstaniu Rady Społecznej będzie w stanie skuteczniej chronić sądy przed politycznymi naciskami.

Skład Rady Społecznej powinien być możliwie profesjonalny, aby mogła wywiązać się z powierzonego jej zadania. Proponuje się, aby w skład Rady Społecznej wchodziły osoby wskazane przez Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych, Krajową Radę Notarialną, Krajową Radę Komorniczą, Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym oraz trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych wskazani przez Radę Działalności Pożytku Publicznego. Kadencja Rady Społecznej została ustalona na 4 lata.

Stosownie do art. 2 ust. 1 projektowanej ustawy pierwsze wybory sędziów do składu KRS na podstawie wprowadzanych regulacji zostaną przeprowadzone w ten sposób, że Państwowa Komisja Wyborcza zarządzi te wybory nie później niż na 4 miesiące przed dniem zakończenia wspólnej kadencji osób wybranych przez Sejm do Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie uchylanego art. 9a ust. 1, wyznaczając dzień głosowania na dzień przypadający nie później niż na miesiąc przed dniem zakończenia wspólnej kadencji ww. osób.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 projektowanej ustawy prawo kandydowania na członka Krajowej Rady Sądownictwa będzie wyłączone w odniesieniu do osób wybranych przez Sejm do Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie uchylanego przepisu art. 9a ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Istotą tej regulacji jest zapewnienie, by w Radzie zasiadały osoby dające rękojmię prawidłowego funkcjonowania tego organu, a także cechujące się przymiotami pozwalającymi na wykonywanie konstytucyjnego zadania w postaci strzeżenia niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Zgodnie z art. 2 ust. 3 projektowanej ustawy pierwsze posiedzenie KRS po przeprowadzeniu pierwszych wyborów do KRS zwoła Minister Sprawiedliwości na dzień przypadający nie później niż w terminie czternastu dni od dnia ogłoszenia wyników tych wyborów. Obradom KRS będzie przewodniczył, do czasu wyboru nowego Przewodniczącego Rady, najstarszy wiekiem członek KRS będący sędzią wybranym w tych wyborach.

Zgodnie z art. 4 projektu ustawy podmioty mające prawo wskazywania członków Rady Społecznej dokonają tego wskazania w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia wyników wyborów sędziów – członków KRS. Przewodniczący KRS zwoła pierwsze posiedzenie Rady Społecznej w terminie 14 dni od dnia upływu ww. terminu.

W art. 5 projektu wskazano, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Projekt nie podlega notyfikacji zgodnie przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana ustawa zawiera regulacje zapewniające wykonanie wyroku pilotażowego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21) oraz wcześniejszych wyroków w sprawach Reczkowicz, Dolińska-Ficek i Ozimek oraz Advance Pharma sp. z o.o., a także wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r. (C-585/18, C-624/18, C-625/18) – w zakresie, w jakim przyznaje władzy sądowniczej prawo wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa wybieranych spośród sędziów, a tym samym przywraca niezależność KRS, pozbawiając władze ustawodawczą i wykonawczą decydującego wpływu na obsadę KRS i wykonywanie przez nią kompetencji do przedstawiania Prezydentowi RP kandydatów na stanowiska sędziowskie.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie będzie miał negatywnego wpływu na rynek pracy oraz na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.